

FarmBioNet bilten broj 5

1. Aktivnosti FarmBioNet projekta

Prva godina provedbe FarmBioNet projekta uspješno je privedena kraju.

2025 rezultati FarmBioNet tematske mreže

Učenje kroz 12 nacionalnih mreža:

2025 u brojkama

544 članova nacionalnih mreža

24 seminara

21 posjeta farmama

5+ poljoprivrednih praksi koje podržavaju bioraznolikost identificiranih u svih 12 nacionalnih FarmBioNet mreža

Saznajte više na FarmBioNet.eu

U razdoblju od siječnja do ožujka 2026. godine provedne su brojne aktivnosti FarmBioNet mreže i nacionalnih mreža za poljoprivredu i bioraznolikost. Sudjelovali smo u istraživanju postojećih poljoprivrednih praksi koje potiču bioraznolikost, kroz pregled literature i provođenje ankete među članovima mreže, o čijim ćemo rezultatima izvijestiti u idućem broju biltena. Od ostalih nacionalnih aktivnosti izdvajamo slijedeće dvije:

1. Sastanak u PP Žumberak Samoborsko gorje

U okviru FarmBioNet projekta i Nacionalne mreže za poljoprivredu i bioraznolikost, 29. siječnja 2026. održan je **sastanak predstavnika organizacija koje su u Hrvatskoj aktivne u području poljoprivrede i očuvanja bioraznolikosti**. Sastanak je održan u Eko-centru Slani Dol, u kojem nas je ugostila Javna ustanova Park prirode Žumberak-Samoborsko gorje. Na sastanku, kojem su prisustvovali predstavnici javnih ustanova Međimurska priroda i Park prirode Žumberak-Samoborsko gorje te udruge BIOM, Brodskog ekološkog društva i Ekološkog instituta ECOLOGICA, predstavljeni su projekti i redovne aktivnosti koje prisutne organizacije provode, a relevantne su za tematiku poljoprivrede i očuvanje bioraznolikosti.

Uz pregled aktivnosti, okupljeni stručnjaci razgovarali su o izazovima, problemima i potencijalima vezanim za bioraznolikost u poljoprivredi u Hrvatskoj, posebno u svijetlu skorog donošenja ključnih planova i programa, poput Nacionalnog plana obnove prirode i Zajedničke poljoprivredne politike za razdoblje 2028. do 2034. Također, razgovaralo se i o potrebi i mogućnosti suradnje prisutnih organizacija u okviru postojećih i budućih projekata i aktivnosti.

Zahvaljujemo Daliji Matijević, stručnoj voditeljici Javne ustanove Park prirode Žumberak-Samoborsko gorje koja nas je ugostila i svim djelatnicima na odličnoj organizaciji.

2. Predavanje u oprašivačima u Čakovcu

Kroz suradnju **FarmBioNet projekta i Bee(a)ware projekta** koje provode kolege iz Međimurske prirode, Javne ustanove za zaštitu prirode na području Međimurske županije, održali smo **predavanje o uzrocima nestajanja divljih oprašivača i mogućnostima njihova očuvanja** u urbanim i ruralnim sredinama. Predavanje je održano 3. ožujka 2026, pred velikim brojem mlade publike iz Srednje škole Čakovec i Međimurskog veleučilišta. Zahvaljujemo Mihaeli Mesarić, stručnoj voditeljici Međimurske prirode na pozivu i svim djelatnicima na odličnoj organizaciji.

Više o predavanju možete pročitati na slijedećoj poveznici: <https://www.medjimurska-priroda.info/2026/03/beeaware-bez-divljih-oprasivaca-nema-cokolade/>

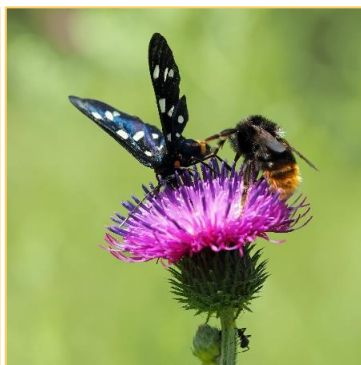

2. Može li se uspješno proizvoditi bez korištenja pesticida?

Korištenje pesticida jedan je od **ključnih uzroka smanjenja bioraznolikosti** na poljoprivrednim staništima. Pesticidi koji efikasno uništavaju uzročnike bolesti i štetnika na kulturnom bilju, nažalost, eliminiraju ili smanjuju brojnost neciljanih vrsta. Pesticidi mogu uništiti populacije korisnih insekata poput pčela i drugih oprašivača, a najnovija istraživanja pokazuju da pesticidi izuzetno štetno djeluju i na bioraznolikost u tlu. Smanjenje bioraznolikosti čini poljoprivredne sustave manje stabilnima te smanjuje njihovu otpornost na klimatske promjene, štetnike i bolesti, što izravno ugrožava dugoročnu proizvodnju hrane.

Brojni su razlozi zbog kojih se poljoprivrednici teško odlučuju na smanjenje ili potpuno izostavljanje pesticida u proizvodnji:

1. **Rizik za prinos i stabilnost proizvodnje:** bez korištenja pesticida raste neizvjesnost prinosa te se povećava rizik od bolesti i štetnika koji mogu značajno ugroziti stabilnost proizvodnje.
2. **Ekonomika:** smanjenje pesticida često znači veće troškove rada i mehanizacije te veći poslovni rizik, dok tržište najčešće ne osigurava dovoljno visoke cijene za proizvode uzgojene „prirodi prijateljskim načinima“ da bi to kompenziralo.
3. **Složenije gospodarjenje:** alternativni sustavi zahtijevaju više znanja, planiranja i svakodnevnog praćenja usjeva, što povećava složenost rada na gospodarstvu.
4. **Neizvjesni uvjeti:** klimatske promjene i pojava novih invazivnih štetnika i bolesti povećavaju pritisak na proizvodnju i čine kontrolu bolesti i štetnika bez pesticida nepredvidivom.
5. **Ograničene alternative:** biološke, mehaničke i agrotehničke metode zaštite bilja nisu uvijek dovoljno učinkovite, dostupne ili pouzdane u svim kulturama i uvjetima proizvodnje, a savjetodavna podrška često nije dostupna.
6. **Struktura farmi:** Mnoga poljoprivredna gospodarstva su organizirana i optimizirana za konvencionalnu zaštitu bilja, pa brze promjene sustava mogu poremetiti postojeće poslovne i tehničke modele proizvodnje.

Zbog svega navedenog, jasno je da je primjena pesticida još uvijek jedna od najvažnijih “sigurnosnih mreža” u poljoprivrednoj proizvodnji te da je potrebno ulagati u istraživanja alternativnih sredstava i metoda koje bi omogućile stabilnost prinosa i profitabilnosti uz smanjenu ovisnost o pesticidima.

Jedno takvo desetogodišnje istraživanje koje je koordinirao ugledni **francuski nacionalni institut za istraživanje poljoprivrede, hrane i okoliša (INRAE)**, provedeno je na više lokacija u Francuskoj, u različitim klimatskim uvjetima, tipovima ta te različitim poljoprivrednim sustavima (ratarska i mješovita biljno/stočarska proizvodna). Istraživanje su zajednički osmislili poljoprivrednici, savjetodavci i istraživači. Ovo istraživanje pokazalo je da poljoprivredna gospodarstva mogu proizvoditi bez pesticida, uz zadržavanje razine proizvodnje i, u mnogim slučajevima, profitabilnosti. No uspjeh ne dolazi jednostavnim izbacivanjem “prskanja” već je potrebno **preoblikovati cijeli sustav gospodarstva**.

Više detalja o ovom istraživanju dostupno je na ovoj poveznici: <https://www.inrae.fr/en/news/10-year-experimental-study-france-shows-potential-pesticide-free-agricultural-production>

Uključite se u Nacionalnu FarmBioNet mrežu za bioraznost i poljoprivredu

Hrvatska je dio mreže europskih zemalja u kojima se provodi **FarmBioNet** projekt koji ima za cilj potaknuti i pomoći poljoprivrednim proizvođačima da primjenjuju prakse koje potiču očuvanje bioraznosti. U središtu **FarmBioNet** projekta je **uspostava europske mreže koju čini 12 nacionalnih mreža za poljoprivredu i bioraznost**.

Poljoprivrednici upravljaju najvažnijim prirodnim resursima – tlom, vodom, zrakom, biljkama, i u svakodnevnoj su interakciji s prirodom kako bi proizveli hranu. Osim što su nezamjenjivi u proizvodnji hrane, poljoprivrednici „proizvode“ niz drugih usluga koje su ključne za društvo, poput regulacije klime i vode, očuvanja bioraznosti i oblikovanja estetskih krajolika.

Mnogi poljoprivrednici svojim praksama već i sad doprinose bioraznosti, dok na većini poljoprivrednih gospodarstava postoje uvjeti da se uz manje promjene u proizvodnji bioraznost značajno unaprijedi.

Pozivamo sve zainteresirane poljoprivrednike, savjetodavce, organizacije i pojedince da se uključe u hrvatsku Nacionalnu FarmBioNet mrežu.

Članstvo je besplatno, a obrazac za ućlanjenje dostupan je na poveznici:

<https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/FarmBioNetHR> (šifra: FarmBioNetHR)

Želite li saznati više o projektu, posjetite našu web stranicu <https://farmbionet.eu/> i pratite nas na društvenim mrežama [LinkedIn](#) i [Facebook](#).

Kontakt: Sonja Karoglan Todorović, voditeljica FarmBioNet projekta

Ekološki institut ECOLOGICA

Email: sonja@ecologica.hr

FarmBioNet projekt financiran je sredstvima Okvirnog programa Europske unije za istraživanje i inovacije Horizon Europe (broj ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava 101182942).

Projektne partnere iz pridruženih zemalja financira SERI. Izražena stajališta i mišljenja su, međutim, samo autora i ne odražavaju nužno stavove Europske unije ili Europske agencije za istraživanje. Europska unija niti tijelo koje dodjeljuje sredstva ne mogu se smatrati odgovornima za njih.